

15. Hudební výchova

Vzdělávací oblast: **Umění a kultura**
 Vzdelávací obor: **Hudební výchova**
 Vyučovací předmět: **Hudební výchova**

1. Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět je vytvořen na základě rozpracování vzdělávacího obsahu oboru Hudební výchova ze vzdělávací oblasti Umění a kultura. V návaznosti na školní vzdělávací plán se v předmětu Hudební výchova realizuje průřezové téma – Mediální výchova a vytváří prostor pro integraci průřezových témat – Osobnostní a sociální výchova a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Žáci si povinně volí mezi hudební a výtvarnou výchovou a pracují v oddělených skupinách (zvláště hudebníci a zvláště výtvarníci). Hodiny probíhají ve specializované třídě určené pro výuku hudební výchovy, případně ve třídě kmenové.

Při výuce se používají následující metody a formy: frontální výuka, kooperativní výuka, samostatná práce žáka.

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně-pohybových, poslechových a naukových činností k porozumění hudebnímu umění, k vytváření hodnotících soudů o znějící hudbě a umožňuje mu projevat se prostřednictvím různých hudebních aktivit.

Základní kurz

Ročník	Hodinová dotace
1. ročník a kvinta	2
2. ročník a sexta	2

b) Začlenění tematických okruhů průřezových témat

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	TEMATICKÝ CELEK	ROČNÍK
Osobnostní a sociální výchova	Poznání a rozvoj vlastní osobnosti Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů Sociální komunikace Spolupráce a soutěž	1., 2. ročník kvinta, sexta
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Globalizační a rozvojové procesy Žijeme v Evropě	1., 2. ročník kvinta, sexta
Mediální výchova	Mediální produkty a jejich významy	1., 2. ročník kvinta, sexta

c) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- učitel nabízí žákům různé způsoby pro osvojování si učiva, hodnotí jeho úspěšnost a napomáhá žákům v případě neúspěchu hledat vhodné způsoby, metody a strategie pro efektivní učení
- postupným pronikáním do hudebního oboru vede učitel žáka k uvědomění si významu hudební výchovy pro jeho život a uvědomění si možnosti dalšího studia a celoživotního zdokonalování se
- při rozboru hudebního díla a při osvojování si nových informací učitel směřuje žáky k využívání obecně užívaných termínů, stejně jako k aplikování již dříve získaných informací a k jejich propojování
- při hudebně-pohybových, vokálních a instrumentálních činnostech dává učitel žákům příležitost tvořit, experimentovat, pozorovat i vyvozovat kritické závěry

Kompetence k řešení problémů

- vytvářením problémových situací a upozorňováním na nesrovnalosti učitel vede žáky k rozpoznání problémů a nesrovnalostí, upozorní na ně k nalézání jejich příčin a způsobů řešení, při práci s problémem rozvíjí schopnost žáků obhajovat svá řešení a povzbuzuje je při případném nezdaru a to jak při hudebních aktivitách, tak i při osvojování si nového učiva

Kompetence komunikativní

- učitel vytváří prostor pro diskuzi a obhajobu vlastních názorů např. při poslechových činnostech a upozorňuje na nutnost vzájemné tolerance
- učitel průběžně ověřuje schopnost žáků užívat zavedené pojmy, vyjadřovat se písemně i ústně k probíraným tématům i hudebním dílům

Kompetence sociální a personální

- učitel vytváří v hodinách hudební výchovy při instrumentálních, vokálních i hudebně-pohybových činnostech prostor pro společnou práci, pro práci v týmu, kde si žák hledá a nachází své pozice, umí pomoci nebo o pomoc požádat a tím ovlivňovat kvalitu společné práce a současně vytvářet a upevňovat dobré mezilidské vztahy

Kompetence občanské

- učitel uvádí do povědomí žáků, ale dle možností i do jejich životní praxe pravidla chování a společné etikety např. při výchovných koncertech a návštěvách divadelních představení
- učitel vysvětluje žákům význam našich národních tradic a kulturního a historického dědictví

Kompetence k podnikavosti

- žáci jsou vedeni ke sledování nejen kulturních a duchovních hodnot umění, ale i ke sledování možností komerčního využití umění

2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Ročník: 1. ročník a kvinta

Očekávané výstupy Žák	Obsah učiva	PT a TO
Vokální činnosti <ul style="list-style-type: none">▪ uplatňuje zásady hlasové hygieny v běžném životě▪ využívá svého individuálního pěveckého potenciálu při zpěvu▪ při mluveném projevu vede svůj hlas zněle a přirozeně, správně artikuluje▪ orientuje se v zápise přiměřeně náročných vokálních skladeb a dokáže je na základě svých individuálních hudebních schopností realizovat	<ul style="list-style-type: none">▪ hlasová výchova-pěvecké návyky▪ kultivace pěveckého a hlasového rozsahu▪ intonační výcvik-práce s písněmi▪ rytmický výcvik-rytmická deklamace textu▪ jednohlasý i vícehlasý zpěv nápodobou nebo dle notového zápisu	OSV: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti
Instrumentální činnosti <ul style="list-style-type: none">▪ využívá jednoduché a dle svých možností a schopností i klasické hudební nástroje při individuálních nebo společných hudebních aktivitách▪ orientuje se v zápise přiměřeně náročných instrumentálních skladeb a dokáže je na základě svých individuálních hudebních schopností realizovat	<ul style="list-style-type: none">▪ hra na hudební nástroje Orffova instrumentáře▪ hudební nástroje▪ využití klasických hudebních nástrojů▪ práce s jednoduchým grafickým záznamem instrumentálních kompozic	OSV: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti

<p>Vokálně-instrumentální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ orientuje se v zápise jednoduchých, případně i složitějších vokálně-instrumentálních písní a skladeb na základě svých individuálních hudebních schopností ▪ tyto skladby realizuje, účastní se jako vokalista či instrumentalista ▪ vědomě uplatňuje tvořivost při vlastních aktivitách a chápe ji jako základní faktor rozvoje své osobnosti 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ práce s jednoduchým grafickým záznamem vokálně-instrumentálních kompozic a jejich provedení v roli interpreta ▪ improvizace 	<p>OSV: Spolupráce a soutěž</p>
<p>Hudebně pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ reaguje na hudbu pohybem a ztvárňuje ji úměrně svým hudebním schopnostem a pohybovým dispozicím ▪ pohyb ve spojení s hudbou využívá k vyjádření vlastních představ a pocitů 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ paměťové uchování a reprodukce pohybů ▪ spojení pohybu s hudbou-tance lidové, umělé 	<p>OSV: Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů</p>
<p>Hudební pojmy v teorii i praxi</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ orientuje se v zápise jednoduchých, případně složitějších vokálně-instrumentálních písní a skladeb a osvojuje si hudebně teoretické poznatky, které mu umožní zápis dešifrovat ▪ orientuje se ve vývoji hudebního umění ▪ uvědomuje si rozdílnost hudebního myšlení v jednotlivých etapách ▪ rozlišuje hudební slohy podle charakteristických znaků, které dokáže nalézt a rozpoznat ▪ na základě historických, společenských a kulturních kontextů popíše podmínky a okolnosti vzniku hudebního díla 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ durové stupnice ▪ intervaly čisté a velké ▪ základní harmonické funkce ▪ lidová píseň ▪ původ hudby, pravěk, starověk ▪ gregoriánský chorál ▪ raný středověký vícehlas, rytířský zpěv ▪ ars antiqua, ars nova ▪ renesance ▪ česká hudba středověká a renesanční ▪ baroko ▪ české hudební baroko ▪ česká hudební emigrace ▪ klasicismus 	<p>OSV: Sociální komunikace</p> <p>VMEGS: Globalizační a rozvojové procesy</p> <p>Žijeme v Evropě</p>

<p>Komplexní interpretace</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vyděluje některé hudební znaky <p>z proudu znějící hudby</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozpozná hudebně výrazové prostředky užitě ve skladbě ▪ uvědomuje si hudební formu díla dle svých možností ▪ vytváří vlastní soudy a preference o znějící hudbě ▪ uvědomuje si rozdílnost přístupů jednotlivých lidí k hudbě 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ komentovaný poslech hudebních děl vedený formou rozboru poslouchaných skladeb vedený žákem ve spolupráci s učitelem, zaměřený na rozvoj schopnosti soustředěně a opakovaně poslouchat, analyzovat, dešifrovat, vyhledávat informace, vyjádřit svůj názor, argumentovat, hodnotit 	<p>MV: Mediální produkty a jejich významy</p>
---	--	--

Ročník: 2. ročník a sexta

Očekávané výstupy Žák	Obsah učiva	PT a TO
<p>Vokální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ uplatňuje zásady hlasové hygieny v běžném životě ▪ využívá svého individuálního pěveckého potenciálu při zpěvu ▪ při mluveném projevu vede svůj hlas zněle a přirozeně, správně artikuluje ▪ -orientuje se v zápise přiměřeně náročných vokálních skladeb a dokáže je na základě svých individuálních hudebních schopností realizovat 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kultivace pěveckého a hlasového rozsahu ▪ intonační výcvik-práce s písněmi ▪ rytmický výcvik-rytmická deklamace textu ▪ jednohlasý i vícehlasý zpěv metodou nápodoby nebo dle notového zápisu 	<p>OSV: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p>
<p>Instrumentální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ využívá jednoduché a dle svých možností a schopností i klasické hudební nástroje při individuálních nebo společných hudebních aktivitách ▪ orientuje se v zápise přiměřeně náročných instrumentálních skladeb a dokáže je na základě svých 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ hra na hudební nástroje Orffova instrumentáře ▪ využití klasických hudebních nástrojů ▪ práce s náročnějším grafickým záznamem instrumentálních kompozic 	<p>OSV: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p>

<p>individuálních hudebních schopností realizovat</p>		
<p>Vokálně-instrumentální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ orientuje se v zápise jednoduchých, případně i složitějších vokálně-instrumentálních písní a skladeb na základě svých individuálních hudebních schopností ▪ tyto skladby realizuje, účastní se jako vokalista či instrumentalista 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ práce s náročnějším grafickým záznamem vokálně- instrumentálních kompozic v roli interpreta ▪ samostatné vytváření jednoduchých aranžmá ▪ improvizace 	<p>OSV: Spolupráce a soutěž</p>
<p>Hudebně pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ reaguje na hudbu pohybem a ztvárňuje ji úměrně svým hudebním schopnostem a pohybovým dispozicím ▪ pohyb ve spojení s hudbou využívá k vyjádření vlastních představ a pocitů 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ paměťové uchování a reprodukce pohybů ▪ spojení pohybu s hudbou- tance lidové, umělé ▪ výrazový tanec 	<p>OSV: Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů</p>
<p>Hudební pojmy v teorii i praxi</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ orientuje se v zápise vokálně- instrumentálních písní a drobných skladeb a osvojuje si další hudebně teoretické poznatky, které mu umožní zápis co nejpodrobněji dešifrovat ▪ orientuje se ve vývoji hudebního umění ▪ uvědomuje si rozdílnost hudebního myšlení v jednotlivých etapách ▪ rozlišuje hudební slohy podle charakteristických znaků ▪ na základě historických, společenských a kulturních kontextů popíše podmínky a okolnosti vzniku hudebního díla ▪ přistupuje k hudebnímu dílu jako k autorově reflexi vnějšího i vnitřního světa vyjadřované pomocí hudby ▪ popíše možnosti využití hudby v mimohudební oblasti 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ mollové stupnice ▪ odvozené intervaly ▪ tónický kvintakord a jeho obraty ▪ vídeňský klasicismus ▪ český hudební klasicismus ▪ romantismus ▪ novoromantismus ▪ národní školy 19.století ▪ česká hudba 19.století ▪ světová hudba 20.století ▪ česká hudba 20.století ▪ vývoj jazzu ▪ populární hudba ve světě i u nás 	<p>OSV: Sociální komunikace</p> <p>VMEGS: Globalizační a rozvojové procesy</p> <p>Žijeme v Evropě</p>

<p>Komplexní interpretace</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vyděluje podstatné hudební znaky z proudu znějící hudby ▪ rozpozná hudebně výrazové prostředky užívané ve skladbě ▪ uvědomuje si hudební formu díla na přiměřené úrovni ▪ vytváří vlastní soudy a preference o znějící hudbě ▪ uvědomuje si rozdílnost přístupů jednotlivých lidí k hudbě ▪ upozorní na ty znaky hudební tvorby, které s sebou nesou netoleranci, rasismus a xenofobii a dokáže se od takové hudby distancovat 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ komentovaný poslech hudebních děl vedený samotným žákem, a to formou rozboru poslouchaných skladeb zaměřený na rozvoj schopnosti soustředěně a opakovaně poslouchat, analyzovat, dešifrovat, vyhledávat informace, vyjádřit svůj názor, argumentovat, hodnotit 	<p>MV: Mediální produkty a jejich významy</p>
--	--	--